

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XI. Nota octaua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

Ioannes VVIGANDVS in libro de erroribus Georgij Maioris: Tu, inquit, Georgi, es ille Vir, qui turbat Israël, non nos, qui te monemus de fædis erroribus pugnantibus cum Verbo Dei; nam tu ista ZIZANIA & tetros errores, in Ecclesia Dei libris editis, longè lateq; disseminas, ac plantas. Non Verò Ecclesiam Dei hortamur, ut in Vera, & semel agnita, atq; accepta puritate doctrina à Deo per salutare organum Lutherum perftet. Et infra: Non sunt lana, neq; linum, de quibus hic disceptatur; sed de grauissimis doctrina Christiana capitibus, qua à maiore, & aliis fædè deprauantur. Et infra post quartum errorem: Maior, inquit, ingenti audacia gloriatur, se nepulum quidem de doctrina Lutheri discessisse, & interim rotam Lutheri doctrinam de seruo arbitrio, reprobæ menti & Diabolo in cathedra Lutheri sedens attribuit. Et infra post septimum errorem: Hos perniciosos errores, inquit, Maior, Vir Dei Lutherus tum in scriptis suis, tum disputationibus publicè refutauit, & explosit.

Præterea inter ipsos rigidos quæstio grauissima orta est de peccato originis; nam Illyricus contendit peccatum originis esse substantiam, & contrariam sententiam vocat Spectra Pelagiana. Contra verò Ioannes VVigandus, Tilmannus Heshusius, & alij scribunt contra Illyricum, vt contra manifestum Manichæum. Certè Heshusius initio antidoti contra Illyricum, docet istam quæstionem ad fundamenta fidei pertinere.

Denique ex eadem prouincia Saxonia, intra decem annos prodierunt contradictoriæ sententiæ publico nomine editæ, de re omnium grauissima. Nam in Synodo Dresdensi anno M. D. LXXI. celebrata communi consensu explosorunt sententiæ Brentij, Illyrici, & aliorum de persona Christi, & tamen illam ipsam sententiam à se damnatam, anno M. D. LXXX. in libro Concordiæ publicè receperunt, & tam Synodus, quam Concordia VVittembergæ impressa sunt, & eiusdem Principis auctoritatem præ se ferunt,

CAPVT XI.

NOTA OCTAUA.

CTAUA NOTA est SANCTITAS doctrinæ. Vera enim Ecclesia nō solūm est Catholica, Apostolica,

stolica,

solica, vna, sed etiam sancta, vt habet Symbolum Constantinopolitanum: Constat autem sanctam dici Ecclesiam, quia professio eius est sancta, nihil continens falsum quoad fidei doctrinam, nihil iniustum quoad doctrinam morum. vnde in Psalm. 18. appellatur lex Domini immaculata, testimonium fidele, præceptum Domini lucidum. Ex hac nota euidenter ostenditur nullam esse veram Ecclesiam, nisi nostram; nulla enim est secta vel Paganorum, vel Philosophorum, vel Iudæorum, vel Turcarum, vel Hæreticorum, quæ non contineat aliquos exploratos errores, & rectæ rationi manifestè contrarios.

De PAGANIS multorum Deorum cultoribus ostendit quàm absurda, ac turpia senserint Minutius Felix in Octauio, Arnobius lib. 4. 5. 6. & 7. contra Gentes, & Augustinus lib. 7. de ciuit. Dei, per totum, nec vllus de hac re hoc tempore dubitat.

De PHILOSOPHIS antiquis idem docet Theodoretus. . . in libro de legibus, qui est nonus ad Græcos, vbi docet, Lycurgi legibus permitti adulteria: legibus Persarum permitti incestas nuptias cum matribus, filiabus, sororibus: legibus Massagetarum, morituros & senes à propinquis deuorari: legibus Tibarenorum, deiici senes ex altis turribus: legibus Hyrcanorum, proiici cadauera hominum canibus: legibus Scytharum, cum mortuis sepeliri viuos, qui ab eis dilecti fuerant: legibus Platonis, quæ visæ sunt omnium optimæ, horrenda vitia præscribi, vel laudari, vt communionem vxorū, nefandam libidinem, extinctionem conceptuum, cædes infantium, & similia.

De MAHUMETANIS idem patet ex Alcorano; nam capite 2. docet omnes saluari in suis legibus, si eas seruent, Iudæos, Christianos, Turcas, cap. 5. 28. 47. 48 & aliis passim docet beatitudinem futuræ vitæ consistere in cibo, & potu, & vxorum multitudine, nec vnquam in toto Alcorano mentio fit actionum spiritualium visionis, vel amoris Dei, cap. 43. dicit Deum, & Angelos orare pro Mahumeto: similia absurdissima passim leguntur in Alcorano.

De IUDÆIS, qui post Christi aduentum scripserunt, manifestum est ex libris ipsorum; nam in primis in doctrina Talmud, quæ est ipsorum verbum Dei non scriptum, inueniuntur innumerabiles errores, de quibus vide Sixtum Senensem lib. 2. Bibliothecæ sanctæ. R. Salomon, quem Iudæi maximi faciunt,

faciunt, in cōment. cap. 2. Genes. in illud: *Hoc nunc os ossibus meis*; dicit Adamum cum omnib. bestiis, & feris carnaliter congressum, nec potuisse libidinem explere quousq; ad Eux amplexus peruenit. Idem in cap. 28. Numer. in illud: *In kalendis autē offeretis holocaustum Domino*. Ipse legit holocaustum Domini, & dicit præceptū esse offerri holocaustum in die nouilunij pro peccato Dei, quod commisit cū dimi-
 nuit lumen lunæ. quam fabulam narrat idem R. Salomon in cap. I. Genes. in illud: *Duo luminaria magna*: Idem in cap. 4. Deuter. in illud: *Creauit Deus hominem, dicit Adamū fuisse tam procerum, vt capite cœlum tangeret, dum esset in terra*: similia passim occurrunt in libris Iudæorum.

De HAERETICIS antiquis idem ostendi potest; nulla enim ferè fuit hæresis, quæ non habuerit manifestos errores. GNOSTICI inter alia frequentari debere docebant scortationes, & luxuriam omnem exerceri, tamen vitari conceptū, & si conceptus casu sequebatur, extrahebant de utero prægnantis & contusum in mortario, ac melle & pipere conditum deuorabant, & hoc modo magnum Pascha se celebrare dicebant: Ita refert Epiphanius hæres. 26.

CARPOCRATIANI docebant, teneri vnumquemque ad omnia genera scelerum perpetranda, & si cū moriebantur, non perpetrauerant omnia, dicebant animas remitti ad corpora, idque toties, donec implerent scelerum mensuram, & hoc modo exponebant illud Euangelij; Non exies inde, donec reddideris nouissimum quadrantem: Ita Epiphanius refert hæres. 27.

MONTANISTAE sacrificium efficiebant ex sanguine anniculi infantis, quem minutis vulneribus æreis aciculis totum exprimebant incredibili credulitate: Testis est Augustinus hæres. 26.

MANICHAEI docebant, æquale peccatum esse præcidere folium de arbore, atque hominem interficere: iidem asseriebant partes diuinæ essentiæ teneri captiuas à principibus tenebrarum, & ex iis aliquas liberari, alias in æternum damnandas: Augustinus hæres. 46.

DONATISTAE, vt seipso martyres facerēt, de montibus ipsi se præcipitabant, vel aquis præuocabant, vel in igne coniciiebant, vel mortem minabantur, & inferebant iis, qui eos occidere nollēt: Testes Augustinus epist. 50. & Theodoretus lib.

lib. 4. de hæret. fabulis: eius generis infinita adduci possent.

Sectarij nostri temporis docent omnem hominem iustificari sola fide speciali, qua quisque certò credit, se propter Christum coram Deo esse iustum, quod cum quolibet paradoxo comparari potest, non enim est id supra vel præter rationem, sed planè contra omnem rationem. *Quæro enim, cum incipio credere me esse iustum, vel sum iustus, vel iniustus; si iustus, igitur non iustificor per fidem, qua credo, me esse iustū, quia ista fides est posterior mea iustitia; si iniustus, ergo ista fides est falsa, ergo non est fides diuina iustificans, nisi dicamus, homines iustificari per mendacium.*

Præterea Lutherani omnes, maximè spiritum precum, & inuocationem extollunt; & tamen hæc fides tollit orationem Dominicam; nam si certò credo, me nullum habere peccatum, mentior, si cum hac fide dico, dimitte nobis debita nostra: præterea Calvinistæ Anabaptistas omnino damnant, nec censent posse eos iustificari, nec saluari, nisi conuertantur ab erroribus suis, & tamen sciunt Anabaptistas certò credere se esse iustos, ergo coguntur dicere eos simul & iustos, & non iustos esse.

Præter hoc dogma commune, singuli habent sua propria dogmata, plena manifestæ absurditatis: Anabaptistæ præter alia multa habent nocturna conuenticula, in quibus nuptias caninas exercent, vt colligitur ex articulis eorum, quos Ioannes Cochleus refutauit, & apertè etiam propriis fororibus iunguntur. Artic. II. Anabaptistarum est, nemo debet publicè prædicare; Artic. 17. post sermonem fiat adhortatio, vt crescant, & multiplicentur; Artic. 19. licet fratri germanâ sororem in uxorem accipere.

LUTHERANI habent quasi proprium errorem illū manifestissimum, quòd infantes, dum baptizantur, vtantur ratione, audiant verbum Dei, credant, diligant, quod in Synodo DVittembergenfi anno M. D. XXXVI. publicè definierunt, quod tamè apertè repugnat veritati, vt Augustinus ep. 57. ad Dardanum scribat, iniuriam facere humanis sensibus, qui hoc dicunt: Quomodo enim credibile est infantem, qui plorat, & reluctatur quantum potest, dum abluitur, intelligere, quid agatur? Porro CALVINISTÆ habent tanquam propriam sententiam illam, non modò pietati, sed etiam rationi apertissimè repugnantem, quòd omnia absoluta ne-

cessitate eueniant, quodq; Deus sit causa peccatorum, à qua Lutherani penè omnesiam discesserunt.

At Ecclesia nostra Catholica nullum errorem, nullam turpitudinem, nihil contra rationem docet, etsi multa supra rationem: Proinde sola est absolutè sancta, eiq; soli conuenit, quod in Symbolo dicimus: *Credo sanctam Ecclesiam*: Quam rem ostenderunt aduersus Paganos, Iustinus in utraque Apologia: Tertullianus in Apolog. cap. 36. & sequentibus: Arnobius lib. 1. 2. & 3. contra Gentes: Minutius Felix in Octauio: Augustinus in libris de ciuit. Dei: Contra Paganos autem & hereticos omnes, idem ostendit accuratissime beatus Thomas in libris contra Gentes.

Concludamus igitur cum S. Augustino lib. 2. de ciuit. Dei, cap. 28. *Nihil in Christianis Ecclesiis turpe, et flagitiosum spectandum, imitandumq; proponitur, ubi Veri Dei aut præcepta insinuantur, aut miracula narrantur, aut dona laudantur, aut beneficia postulantur.* Et lib. 22: cap. 7. *Persuadebatur Veritas noua consuetudini, sed non contraria rationi.*

CAPVT XII.

NOTA Nona.

NONA NOTA est EFFICACIA doctrinæ, sola enim vera Ecclesia habet doctrinam, non solum immaculatam, sed etiam conuertentem animas, ut dicitur Psal. 18. & sermonem viuum penetrantem vsq; ad diuisionem animæ, ac spiritus, Hebr. 4. Iam Philosophi antiqui: tametsi magnam sapientiam ostentarent, & summa eloquentia leges suas populis suaderent, nunquam tamen vel vicina oppida ad suas leges trahere potuerunt, ut docet Athanasius lib. de humanitate Verbi, & Theodoretus lib. de legibus, quia non erant verba eorum verba viua, sed mortua, non spiritus Dei, sed spiritus hominū. Mahumetani autem traxerunt quidem multos, sed terrore armorum, non vi, & efficacia doctrinæ: Quare ipsemet Mahumerus in Alcorano, cap. 18. & 19. docet, bello cogendos homines ad fidem. Porro hæretici nunquam leguntur conuertisse vllos Ethnicos, aut Iudæos ad fidem, sed solum peruertisse Christianos, quod etiam notauit Tertullianus in libro de præscript. hæret. De Verbi, inquit, administratione quid dicam? Cum hoc sit